

Terugmeldingen 2012-3

Henk van der Jeugd

De hier vermelde terugmeldingen zijn vrijwel altijd ingezonden door de betreffende ringer of melder, en soms geselecteerd uit onze databank. Een fotokopie (of uw attendering via e-mail) van uw memorabele melding is altijd *van harte* welkom. Terugmeldingen van vogels met Nederlandse ringen en/of vogels gevonden in Nederland die om de één of andere reden bijzonder zijn. S.v.p. niet een vijf jaar oude zilvermeeuw. Uw hulp voor deze rubriek wordt erg op prijs gesteld, omdat wij niet de gelegenheid hebben alle terugmeldingen stuk voor stuk te bezien.

Indische gans, *Anser indicus*, Arnhem ML 6552

Wie denkt dat Indische ganzen in Nederland altijd lokale vogels zijn heeft het mis. Hoewel we veilig kunnen uitsluiten dat de vogels geen echt wilde herkomst hebben uit Azië, leggen ze ook binnen Europa aanzienlijke afstanden af. Deze vogel werd geringd in Kemijärvi in Fins Lapland (66° 43' NB, 27° 31' OL) op 11 augustus 2007, en afgelezen op 15 januari 2011 bij Wijk bij Duurstede. Dit is al de derde waarneming van een Finse Indische gans in Nederland. Kennelijk overwinteren Finse broedvogels bij ons.

Met dank aan Erik Maassen

Wilde eend, *Anas platyrhynchos*, Arnhem 6169524

Deze wilde eend werd gevangen en geringd in Mulders Eendenkooi bij Hippolytushoef in Noord-Holland, op 11 november 2011. Sinds een paar jaar worden in deze kooi weer grote aantallen eenden geringd in het kader van het samenwerkingsproject binnen de Werkgroep Ringwerk Eendenkooien Nederland (WREN), en dat levert af en toe leuke terugmeldingen op. Deze vogel werd geschoten op 16 september 2012 op Lake Burtnieks in Letland.

Met dank aan Erik Maassen

Wespendief, *Pernis apivorus*, Arnhem 7029347

Op een foto zagen we dat deze wespndief man geringd was en het lukte een paar dagen later verrassend vlot om hem in handen te krijgen. De vogel bleek geringd als nestjong op 14 augustus 1996 te Oranjewoud (Fri), en werd gecontroleerd op 13 augustus 2012 te Haulerwijk (Fri), afstand 26 km, verstreken tijd 5843 dagen. Deze wespndief man is bekend (op basis van gevonden ruiveren) als broedvogel van 2000 t/m 2002 rond de Duurswouderheide nabij Wijnjewoude

en vanaf 2006 nabij het 5 km verderop gelegen Haulerwijk. In de periode 2000 t/m 2002 mislukten de broedsels jaarlijks, vanaf 2006 zijn er totaal negen jongen geringd en op één jong na zijn alle nestjongen uitgevlogen. Het is de 40e terugmelding sinds 1911 van een in Nederland geringde wespndief.

Met dank aan René Riem Vis.

Slechtvalk, *Falco peregrinus* Arnhem 6144159

Deze Slechtvalk werd als nestjonge vrouw geringd op 12 mei 2009 te Zwolle. Bijna een jaar later, op 22 april 2010 werd de vogel teruggemeld uit Däniken in Zwitserland. Ze was ten prooi gevallen aan een onbekend roofdier. Dit is de eerste terugmelding van een in Nederland geringde Slechtvalk in Zwitserland.

Met dank aan Erik Maassen.

Torenavalk, *Falco tinnunculus* Arnhem 3539845

In OHV 126 werd van deze torenvalk, die als broedende vrouw geringd werd in Nederland, vermeld dat ze een jaar later broedend was waargenomen in Noord Italië. Een dergelijke broeddispersie is zeer ongewoon bij torenvalken.

Naar nu blijkt was de informatie uit Italië onjuist, de vogel broedde daar niet maar is kennelijk waargenomen aan het einde van haar overwinteringsperiode voordat ze aan de terugtocht begon. Evengoed blijft het een leuke terugmelding.

Met dank aan Jan Leferink

Kwartel, *Coturnix coturnix*, Arnhem 2027578

De laatste jaren worden er in Nederland redelijke aantallen kwartels geringd tijdens het broedseizoen, o.a. om meer te weten te komen over de herkomst en het trekgedrag van kwartels die zich in voorjaar en zomer in Nederland ophouden: Deze vogel werd als 2e kj man geringd aan de Biezendreef bij Deurne in Noord-Brabant op 13 mei 2008. Op 15 oktober 2009 werd de vogel geschoten in Azambuja, vlakbij Lissabon, Portugal. Was de vogel toen op de terugweg, en waar naar toe? Dit is de eerste terugmelding van een Nederlandse Kwartel uit Portugal.

Met dank aan Jan Biemans

Kemphaan, *Philomachus pugnax*, Arnhem 1462217

Deze kemphaan werd op 26 april 2004 geringd tijdens de voorjaarsstrek bij Nijefurd in Friesland. Naast de metalen ring werden ook

kleurringen aangebracht. Ruim twee weken later werden deze afgelezen in Hevonoja in Finland (60° 42' 9 NB, 25° 53' 54 OL). Of de vogel toen in zijn broedgebied was aangekomen of nog verder door is getrokken is onbekend. Het kleurringonderzoek aan kemphanen in het westen van Friesland heeft al een schat aan informatie opgeleverd.

Met dank aan Erik Maassen

Watersnip, *Gallinago gallinago*, Minsk HS 08416

Deze watersnip werd op 9 juli 2012 geringd te Turov, Wit Rusland. Een maand later, op 11 augustus 2012, werd de vogel teruggevangen in Nationaal park de Grote Peel. Dit is een van de méér oostelijke watersnippen die in Nederland gevangen zijn.

Met dank aan Erik Maassen

Kleine mantelmeeuw, *Larus fuscus*, Arnhem 5472440

Geringd als nestjong op 10 juli 2012 in het Botlek gebied bij Rotterdam en twee maanden later teruggemeld, op 21 september 2012, als 'geelpootmeeuw' bij Alonsotegi in Spaans Baskenland. De vogel was zo onfortuinlijk om gepakt te worden door een roofvogel van een valkenier. Over de soortdeterminatie van de meeuw wordt nog gecorrespondeerd.

Met dank aan Erik Maassen

Kokmeeuw, *Larus ridibundus*, Gdansk FB 49830

Deze kokmeeuw werd als pull geringd op 16 juni 1981 te Swinoujscie, West-Pommeren, Polen. Na niet minder dan 29 jaar, 8 maanden en 13 dagen werd hij op 1 maart 2011 afgelezen te Leeuwarden. Inmiddels weten we dat kokmeeuwen oud kunnen worden, maar van bijna 30 jaar komen we er niet veel meer tegen.

Met dank aan Erik Maassen

Russische stormmeeuw, *Larus canus henei*, Arnhem 3698020

Deze stormmeeuw werd geringd bij de Oostersluis in Groningen, tijdens koud winterweer op 11 februari 2010 als adult, d.w.z. na vierde kalenderjaar met kenmerken van de Russische ondersoort *henei*. Op 25 juli 2012 werd de vogel teruggemeld uit de diertuin in Wasa, Finland. De terugmelding is om een aantal redenen bijzonder te noemen. Ten eerste zijn er weinig terugmeldingen van Russische stormmeeuwen. Maar de omstandigheden zijn minstens zo interessant: de vogel werd namelijk opgegeten door een lynx. Omdat de terugmelding in een

dierentuin plaatsvond vermoeden we dat het een lynx in gevangenschap betrof! De determinatie als Russische stormmeeuw kon helaas niet worden bevestigd aan de hand van de resten van de vogel.

Met dank aan Erik Maassen

Ijsvogel, *Alcedo atthis*, London SB 36918

Bij het laatste rondje langs de netten in Scherenwelle (Kampen) op 12 mei 2012 hing er een ijsvogel in het net. Marijke Vaneker bevrijdde de vogel en bracht deze naar de ringtafel. "Altijd leuk zo een ijsvogel" zei Henk Mellema, onze ringer in opleiding en begon meteen te fotograferen. Bij nadere inspectie bleek het een vreemde ring te zijn. Allereerst een heel eind over elkaar geschoven en het bleek te gaan om een Engelse ring. Op de eerstvolgende werkdag het VT gebeld. Woutéra van Andel zocht e.e.a. voor ons uit en het bleek dat het niet de eerste gemelde ijsvogel uit Engeland was. Ergens in 2005 was er één dood gevonden ergens bij Amsterdam maar deze is wel de eerst levende gemelde ijsvogel uit Engeland.

Vrij snel kwam via Griel de terugmelding. De vogel was op 24 juni 2011 als 1 kj geringd in Warrington (vlakbij Liverpool). Wij hebben hem als man na 1 kj in de boeken laten noteren. Griel geeft aan dat de afstand tussen ring en vindplaats 577 km is. Maar in werkelijkheid is de afgelegde afstand waarschijnlijk veel groter. We zullen nooit weten waar deze ijsvogel de oversteek over de Noordzee heeft gemaakt.

Met dank aan Joop van Ardenne en Marijke Vaneker

Oeverzwaluw, *Riparia riparia*, Arnhem F 276085

Deze vogel werd op 9 juli 2010 geringd in de Gamerensewaard als na eerste kalenderjaar. Via de Baskische ringcentrale kwam een terugmelding binnen uit Nationaal Park Djoudj in Senegal van deze vogel op 12 december 2012. De vogel is gevangen en losgelaten door een ringer. Terugmeldingen van oeverzwaluwen ten zuiden van de Sahara zijn relatief schaars, en vrijwel allemaal afkomstig uit dit park in Senegal.

Met dank aan Erik Maassen

Tjiftjaf, *Philoscopus collybita*, Arnhem Y 94336

Op 16 april ringde ik een tjiftjaf in mijn tuin met Y 94336 in het kader van het *ring*-MUS project. Op slechts zes (!) dagen later werd de vogel 'teruggevonden' bij Virkie op de Shetland-eilanden (959 km). Er zijn geen details over de

vondst. Naar mijn weten is dit de eerste in Nederland geringde tjiftjaf van de Shetlands. Nu moet je weten dat ik sinds 2008 in totaal pas zes tjiftjaffen zelf heb geringd. Hoe groot is de kans dat er eentje terugkomt en dan nog wel zo'n bijzondere!! Ik voel me een geluksvogel.

Met dank aan Marc van Leeuwen

Reactie VT: het betreft inderdaad de eerste Nederlandse tjiftjaf op de Shetland eilanden.

Bladkoning, *Philoscopus inornatus*, Stockholm RR 8288

Deze bladkoning werd op 15 september 2012 geringd op het eiland Rödkallen bij Luleå in het noorden van Zweden. Zeven dagen later, op 22 september 2012, werd de vogel teruggevangen op de vinkenbaan Westenschouwen, Zeeland, hemelsbreed 1850 kilometer naar het zuidwesten. Dat betekent dat dit kleine vogeltje minimaal 264 kilometer per nacht (de bladkoning is een nachttrekker) heeft afgelegd, en waarschijnlijk nog veel meer. De vogel was bij het ringen in een goede conditie en woog acht gram, terwijl zes gram normaal is.

Voor Zweden betrof het de eerste buitenlandse terugmelding van deze soort, op een totaal van 527 geringde vogels t/m 2011. In Nederland zijn eerder bladkoningen met buitenlandse ringen gevangen, en in 2009 werd een bladkoning met Nederlandse ring in Frankrijk teruggevangen (zie OHV 120).

Met dank aan Ton van Ree

Staatmees, *Aegithalos caudatus*, Riga BS 2458

Deze staartmees vloog op 4 april 2011 tegen een raam in Dalfsen, Overijssel. De vogel bleek precies een half jaar daarvoor, op 4 oktober 2010, geringd te zijn bij Pape in Letland (56° 8' 59 NB, 21° 1' 0 OL). Zowel vinder als ringer melden de vogel als staartmees, maar gezien het herkomstgebied moet het hier een witkopstaartmees *A. c. caudatus* betreffen. In de winter van 2010-2011 werden diverse witkopstaartmezen in Nederland geringd.

Pestvogel, *Bombycilla garrulus*, Helsinki P 534528

Deze pestvogel werd geringd als vrouw na 2^e kalenderjaar op 21 januari 2010 in Hämeenlinna in Finland (61° 0' NB, 24° 30' OL). Ruim een jaar later, op 4 februari 2011 werd de vogel dood gevonden "onder een Gelderse Roos met bessen" in Zwolle tijdens de pestvogelinvasie van die winter. Vondsten van geringde pestvogels uit het herkomstgebied zijn schaars.

Met dank aan Erik Maassen

Mededelingen van het VT

Henk van der Jeugd

Jaar van de patrijs

Nog maar veertig jaar geleden was de Patrijs een kenmerkende soort van het Nederlandse platteland. Maar sinds de jaren zeventig zijn de aantallen met ruim 95% afgenomen. De Patrijs is bezig te verdwijnen uit Nederland. Sovon en Vogelbescherming willen dat niet laten gebeuren en hebben daarom 2013 uitgeroepen tot het Jaar van de Patrijs.

In het jaar van de Patrijs wordt vrijwilligers gevraagd om deel te nemen aan twee tellingen die samen een beeld moeten geven over aantallen en broedsucces. De tellingen vinden plaats in februari / maart en september 2013. Om de tellingen te kunnen iken willen we in een aantal telgebieden ook patrijzen gaan vangen en –naast een metalen ring- voorzien van een wingtag zodat ze gemakkelijk op afstand te herkennen zijn. De vangsten moeten al in februari plaatsvinden. Hiervoor zoeken we enthousiaste ringers en helpers die niet terugdeinzen voor een aantal avonden intensief veldwerk.

Patrijzen laten zich niet gemakkelijk vangen. In februari gaat dit het beste in de avondschemering. Er zijn verschillende methoden te gebruiken. Als je geïnteresseerd bent kun je - graag zo snel mogelijk - contact opnemen met Vogeltrekstation. Je krijgt dan aanvullende informatie over vangmethoden. Voor een succesvolle actie zijn tenminste drie personen nodig waarvan één ringer, liefst met affiniteit of ervaring met dergelijk vangwerk.

Meer informatie over de activiteiten in het jaar van de patrijs vind je op: <http://www.sovon.nl/nl/content/jaar-van-de-patrijs>

Oppassen met ringtang in buitenland!

Tip voor ringers die naar het buitenland gaan. Na een memorabel bezoek aan de ringplek Ngulia, Kenia kwam ik op de terugreis voor een onaangename verrassing te staan: op het vliegveld werd me mijn ringtang ontnomen. In Nederland was het geen probleem (en eerder in Zweden ook niet), maar in Kenia waren ze